

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Conflicte.

Sibiu, 20 Decembrie n.

În cursul desbaterilor purtate în reichsrathul dela Viena asupra proiectelor de lege despre pact, acum votate deja, mai mulți deputați austriaci și-au ridicat cuvântul în favorul naționalităților nemaghiare dela noi.

Lucru foarte natural. Sunt reprezentanții unor popoare înrudite cu popoarele din Ungaria, pentru cari deci nu poate să fie irrelevant, dacă le merge bine, ori rău, celor de aici.

Unii în cuvinte mai cumpătate, alții în cuvinte mai aspre, au condamnat procedura stăpânitorilor noștri față de cei ce nu sunt de o limbă cu ei, și au înfierat tendințele de maghirisare.

Prezidentul reichsrathului, fi-rește, nu a aflat de lipsă a împedea manifestarea părerilor în direcția această, pentrucă apoi ministrul-prezident al nostru, dl *Wekerle*, a ținut să-i dea o lecție în dieta țării noastre.

Nu a rămas dator însă nici prezidentul reichsrathului, dl *Weisskirchner*, căci în ședința de luni, 16 Decembrie n. a reichsrathului a făcut declarație, primită cu aprobări generale, că procedura prezidentului unei camere nu poate fi supusă nici unei critici, mai ales din partea unor factori străini. Prezidentul parlamentului austriac nu se amestecă în afacerile interne ale Ungariei, dar pretinde, ca aceeași tactică să se observe și față de dânsul. Se va opune deci în contra oricărui amestec a celor din Ungaria în afacerile interne ale Austriei, și o astfel de procedură o desaproabă.

Ministrul-prezident al nostru, luând act despre aceasta declarație, a spus, că prezidentului *Weisskirchner* îi lipsește simțul și tactul politic, și că — va merge înainte. Conflictul a fost deci aplanat.

Dar s'a ivit alt conflict, și mai grav. Tot în ședința din 16 Decembrie a reichsrathului, votându-se legile pactului, s'a votat și proiectul de rezoluțiune al deputatului *Schilling*, de cuprinsul următor:

„Considerând prigonirile pe cari au avut să le îndure în vremile din urmă naționalitățile nemaghiare din Ungaria, reichsrathul îndrumând guvernul austriac, ca întrebându-l mijloacele ce-i stau la dispoziție, se atragă atențiunea guvernului unguresc cu care s'a legat transacțiunea, că interesele conlucrării roditoare a naționalităților pretind să fie executată legea de naționalități din 1868 în spiritul dreptății, umanității și al libertății depline“.

Firește, supărare nouă la ai noștri, și în ședința dietei din 17 Decembrie guvernul a fost provocat să ceară satisfacție dela guvernul austriac pentru această insultă. Ministrul-prezident *Wekerle* a declarat, că a și cerut deja pe cale telefonică lămuriri, iar guvernul dela Viena a promis, că va repara greșala. Și repararea a urmat. În ședința din 18 Decembrie, ministrul-

prezident *Beck* a declarat în reichsrath, că hotărârea cu pricina, adusă de altcun din partea reichsrathului numai în urma unei neînțelegeri, după ce raportorul general pledase pentru respingerea propunerii făcute, guvernul nu o va executa, pentrucă ea formează un amestec în afacerile interne ale Ungariei, și reichsrathul n'a fost competent să o aducă.

Ai noștri vor fi mulțamiți cu declarația aceasta, și acum și conflictul acesta al doilea e aplanat. Și așa va fi aplanat și al treilea, și al patrulea, și celelalte toate, când se vor mai ivi, pentrucă sigur se vor ivi, câtă vreme conflictul cel adevărat, izvorul tuturor acestora, nu vine aplanat și delăturat: *nemulțămirea naționalităților nemaghiare* din statul ungar. Când va fi aplanat odată acest conflict, nu se va mai amesteca nimenea, pentrucă nu va mai avea motiv, în afacerile noastre interne, cari, zicem și noi, ne privesc de altcun numai pe noi, nu și pe cei din străinătate.

„Cultura maghiară și naționalitățile“.

Adevărurile dureroase, asupra cărora a atras atențiunea lumii culte Björnsterne Björnson, secundat și de Tolstoi, au înfățișat stările din Ungaria într'o lumină cu totul supărătoare pentru înfierbântații și grandomanii noștri patrioți. Conte Apponyi „cu fruntea ridicată“ a promis una răspuns, care însă întârzie întruna. Probabil, în locul acestui răspuns, a apărut zilele trecute în Budapesta o carte voluminoasă, purtând titlul pus în fruntea acestor șire, scrisă de *Baloghy Ernő*, și care e îndreptată împotriva tuturor celebrităților europene, cari și-ar permite a nu aproba direcția de maghiarizare cu forța a politicii ultrașoviniste. Cartea începe cu acest motto: „Üdvözet külföldi ellen-ségeinknek! (Salutare dușmanilor noștri din străinătate!)“ — și e impunătoare numai ca formă exterioară, ca înfățișare..

Ca cuprins e o carte foarte puțin serioasă, care n'ar merita nici o atențiune, fiindcă nu se ridică întru nimic peste nivelul obicinuit al presei maghiare — și nu e nici mai bună nici mai rea decât multele produse similare ale literaturii patriotice. Ce ne face să insistăm totuși asupra ei? Mai întâi situația înaltă, ce ocupă în învățământul superior al țării autorul acestei scrieri. Apoi faptul, că ea este expresia fidelă a opiniei publice maghiare, și deci poate servi ca o dovadă mai mult în contra prea zăloșilor noștri „pacificatori“, (de altcun „de bună credință“) cari de o vreme încoace se află în treabă și nu vor nici de cum să înțeleagă zădărnicia străduinței lor, demne de o cauză mai bună.

Să vedem dar ce cuprinde această șugubeată carte, și cari sunt ideile războinicului autor?

La sfârșitul războiului peloponeziac ajungând, pentru scurtă vreme, Spartanii stăpâni peste Athena, începură o goană înfricoșată contra celor mai de frunte Athenieni, pe cari îi condamnau la moarte sub cuvânt, că în tot decursul acestui războiu de 3 decenii nu au făcut nici un bine pentru Sparta. Fi-rește că nu! E atât de evident criteriul de nedreptate, din care pornea judecata Spartanilor, spre a da o aparență de legalitate schingiurilor volnice ce săvârșeau.

Din același criteriu de judecată falsă și nedreaptă pornește și dl *Baloghy Ernő*, enunțând în mod apodictic, că la evoluția socială a Ungariei nici una dintre naționalitățile n'a contribuit cu nimic, fiindcă n'au adus ori n'au vrut să aducă nici un folos elementului maghiar, care este singurul îndreptățit să existe în această țară, drept, care celorlalte naționalități li-se deneagă în mod absolut.

În cadrele unor fugitive și defectuoase excursiuni istorice, înșiră pe rând toate elementele nemaghiare, începând cu elementul german, colonizat aci în diferite timpuri. Mai multă supărare arată autorul față de Sași, cari, deși încărcăți cu atâtea privilegii și binefaceri din partea milostivei cărmuirii maghiare, au avut totuși impertinența de a nu se contopi în elementul dominant, de a-și păstra în tot decursul celor opt veacuri firea lor deosebită, a cel „Sonderzug“, cu care se mândresc Sașii, dar pentru care nu îi poate ierta șovinistul *Baloghy*, ci îi dăscălește aspru pentru această necuviință, certându-i totodată și pentru politica lor ipocrită din prezent.

Trecând apoi la Români pre-mite, că toată înțelepciunea și-o scoate din faimoasa scriere a lui *Jancsó*, despre care — deși se știe, că nu e decât o tendențioasă compilație ordinară — *Baloghy* crede totuși, că e o excelentă operă de știință. Dovadă, că pe baza acestei compilații se simte îndemnat să atribue lui *Titu Maiorescu* ideile filologice și istorice ale lui *G. Șincai*, să vorbească de un conciliu florentin în secolul XII, de un *Inocențiu Klein*, inițiatorul politicii naționale sub principii calvini ai Ardealului, și încă alte multe năzbâtii de telul acestora.

Precum întreg restul cărții, așa și partea privitoare la Români, e fundamental greșită, pornită dintr'o informație unilaterală și neîndestulătoare, dând dovezi de o compromițătoare superficialitate și fiind plină de contraziceri izbitoare. Într'un loc îi recunoaște pe Români de autohtoni, cu câteva pagini mai încolo declamează despre originea lor balcanică și chiamă în ajutor pe *Kekaumenos*, ca să facă mărturie despre ticăloșia acestui neam valah. (Fiind cartea dlui *Jancsó* izvorul, firește, nici nu se putea să lipsească citatul din *Kekaumenos*!) Apoi iarăș o întoarce spunând, că Români, chiar dacă ar fi fost aici înaintea Maghiarilor, n'au răcut nimic, ci au

dormit atâtea veacuri doarândul, ori stând cu mâinile în sân au privit, cum își varsă Maghiarii sângele nobil și pentru ei, cum civilizează țara, cum zidesc palate și castele, nu atât pentru dânsii, cât mai ales pentru binele acestor naționalități neînțelegătoare, cari au refuzat cu atâtea îndărătnicie a se împărtași de binefaceri imbiate lor cu o rară generosită de cătră cavaleriasca nație maghiară.

Sârbilor le recunoaște oare-cari calități: statornicia și viclenia, dar nu îi poate ierta nici pe ei pentru crima de a fi luptat în interesul dinastiei și de a fi cercat să-și aibă voivodina lor națională.

În sfârșit pe bieții Slovaci nu-i mai înțege nici decum. Cum de nu-și sar din piele de bucurie, când li se dă voie să se maghiarizeze? Pentrucă, mai are înțeles cineva, dacă vrea să fie Rus sau Maghiar, dar a voi să rămână Slovak... pentru aceasta lipsește orice motiv psihologic. (!) De aceea nu se știește a mărturisi, că chestiunea de naționalitate la acești oameni nu e decât „o jucărie meșteșugită și o comedie de prost gust“. (?)

Și ce reprezintă față de toate aceste neamuri nemernice, cari nu merită nici numirea de naționalități, fiind ele numai niște risipituri, niște frânturi din diferite popoare — ce reprezintă elementul maghiar?

Iată ce:

„Tot ce există azi în Ungaria, tot ce a creat acest neam turanic, poartă stampila unui adevărat popor de cultură. E o rasă nobilă rasa maghiară, de care a trebuit să țină samă Europa... și când s'a luptat, și când a făcut politică, și când a adus legi, și când a creat știință, literatură, artă... Maghiarii și-au păstrat limba, și-au păstrat caracterul lor de rasă și au avut influință chiar asupra evenimentelor istoriei universale“.

După această ditirambică explozie ar fi putut să termine cu cunoscutele cuvinte ale cronicarului: „fene gyerekek!“...

Dar nu, fiindcă dl *Baloghy* e cu mult mai științific, mai „sociolog“ cum îi place să se numească.

Și tocmai, fiindcă e atât de „sociolog“, nu-și poate da sama, cum se face, de toate naționalitățile și-au păstrat până azi firea lor deosebită, tradițiile lor, limba lor națională — și azi se împotrivesc cu atâtea tenacitate tendințelor de desnaționalizare și nu râvnesc la nici una dintre înaltele calități ale triumfătoarei rase maghiare...

Cum se face, de această rasă maghiară, în o mie de ani, n'a putut să le asimileze, să le contopească pe celelalte? „Poate a fost prea slabă? Da de unde! Tocmai dimpotrivă, a fost prea tare... dar n'a voit, căci dacă ar fi voit, și această contopire ar fi putut să o săvârșească mai curând decât celelalte națiuni europene“.

După asemenea naivități patente și năbădăioase constatate, că politica comodă, sfioasă, conciliantă a lui *Eötvös* și *Deák* față de

naționalități e vinovată pentru faptul, că în Ungaria și azi mai există 8 milioane de cetățeni, cari nu vorbesc, nu cetesc, nu scriu, nu cugetă și nu simțesc ungurește.

Concluzia?

Trebuesc „inficiate“ prin cultura maghiară toate elementele eterogloze, căci numai această „nobilă infecție“ (sic! pag. 159) le poate mântui pe seama omenirii întregi. Trebuesc deci *maghiarizate* la momentul aceste 8 milioane, prin orice mijloace, ori îi convine dlui Björnsterne Björnson aceasta, ori nu. Și cam ce ar avea celebritățile europene să se amestece în afacerile Ungariei? Ceeace este iertat Germanilor tață de Francezii din Alsatia și Lorena, sau față de Polonii din Posen, pentrece nu s'ar îngădui Ungurilor față de Germanii, Români, Sârbii și Slovaci din Ungaria?! Las că dl Baloghy perde cu totul din vedere deosebirea cea mare dintre aceste popoare și nepotrivirea comparației sale, dar să-și fi adus cel puțin aminte de vechea și înțeleapta îndrumare: „Quod licet Iovi“...

Până cătră sfârșitul cărții autorul se înfăntă atât de mult, încât încheie printr'o *strașnică chemare la luptă* în numele culturii maghiare și pentru cutropirea celorlalte culturi, cari n'au drept să existe pe acest pământ, care ar trebui îngrădit cu un sistem cultural prohibitiv. Cultura germană n'are drept să existe decât în Germania, tot așa cea română numai în România; și de cumva ar încerca să treacă pe un moment granița, gendarmii împănăți n'ar lipsi a-și face datoria, a le excorta sau a le duce în arest preventiv la Cluj, cum a pățit mai deunăzi un biet redactor al „Libertății“ din Orăștie.

Deci trimița de alarmă a sunat!... Așteptăm să vedem acum pe toți mercenarii jidani sau jidoviți ai presei și culturii maghiare înșiruindu-se în rânduri de bătaie, nu cu sulițe însă, ci cu murdarele și veninoasele lor condeie!

Signalul e dat: „în numele culturii maghiare!“

Dar unde e, sau care este această minunată cultură?

„Toată știința noastră — scrie *Baráth Ferencz*, un patriot mai maghiar probabil, decât Baloghy Ernő — toate cunoștințele noastre le-am împrumutat dela vecini; la descoperirea comorilor obștești ale omenirii n'am contribuit nici cu o *sfărmitură*; cea mai mare parte a comorilor descoperite de alții și date usului comun, nu le cunoaștem, cu atât mai puțin le știm întrebuința

și valoriza. Chiar și știința, care e mijlocul cel mai sigur spre întărirea naționalității și care poate purta cel mai puternic timbru național, *istoriografia*, dormitează în leagănul său și nu avem până acum un istoric adevărat... pe terenul oricărora dintre științele practice, dacă voim să facem ceva ori să dăm în mâna publicului, facem o *compilație* din isvoarele străine (și dacă am cunoaște cel puțin aceste isvoare bine și am ști fața deosebire între ele!)“ etc. etc.

Iar la aceste adaugă cunoscutul sociolog *Iászi Oszkár* încă următoarele observații juste: „Tot insul, care nu suferă de șovinism neghiob (bornirt) sau profesional, e nevoit a recunoaște, că pe orice teren abia dacă suntem răsuneți întârziat și palid al marilor nizuințe din Apus, că din pământul maghiar încă n'a răsărit nici un curent de idei, care să fi atins mai adânc civilizația lumii... nici odată un cugetător maghiar n'a pătruns mai adânc în suflul omenimii, n'a putut să aprindă cu adevărurile sale, lumini nouă pentru toate țările, pe când — fără a mai vorbi de națiunile mari — câți Șvedieni, Danezi, Norvegieni, Elvețieni, Austriaci sau Spanioli n'au atras asupra lor, timp mai îndelungat, atenția tuturor acelorora, cari produc astăzi valori de cultură internațională! Noi n'am avut nici cel puțin un *Echegaray* sau un *Brandes*“...

Savantul *Iászi* firește nu e patriot de pânura șovinistului *Baloghy*. Totuși nu i-ar fi stricat acestuia, dacă înainte de a-și scrie hazlia și amuzanta sa *poliloghie*, ar fi consultat cât de puțin și adevărurile sociologice cuprinse în frumoasele și temeinicele opere ale lui *Iászi*. Ar fi ajuns, cu chipul acesta, să cunoască mai corect valoarea adevărată a culturii maghiare; deci: „*In hoc signo vinces, Domine!*“

Drept încheiere, fie-ne permis să înprospătăm în memoria dnului *Baloghy* și a tuturor șoviniștilor de o pânură cu dânsul următoarele adevăruri categorice ale marelui istoric francez *Michelet*:
„Caracteristica lumii moderne constă în faptul, că păstrând și mărind solidaritatea între popoare, ea întărește totuși caracterul fiecărui popor, determină *naționalitatea lui*, până ce fiecare neam va ajunge la o unitate desăvârșită, până ce va apare ca o singură individualitate, un singur suflet...“

„*Individualitatea națională e un lucru sfânt*. În măsura în care un neam ia caracterul de individuali-

tate, ajunge un suflet, — proporțional crește și individualitatea lui. Un atentat împotriva unei individualități naționale, e cea mai mare din toate crimele“.

Ori să le reamintim înțeleptele cuvinte ale lui *Eötvös*, care spune: „Sunt convins, că mișcarea naționalităților numai în acel caz ar putea fi periculoasă pentru viitorul patriei noastre, dacă *le apăsăm în mod volnic*; tocmai așa, precum aburul, apa, aerul, numai prin apăsare pot să devină elemente distrugătoare“.

Mai putem spera, că se vor găsi printre politicienii maghiari de azi ori de mâne, oameni capabili de trezvia sufletească necesară pentru a înțelege aceste cuvinte și a trage cuvenita învățătură din ele?!
(S.T.)

Dela Hunedoara.

Porniri nouă. Parastas pentru Șaguna. Mișcare culturală.

— Decembrie 1907.

Nu v-am scris demult, căci am așteptat, ca firului întrerupt să-i legăm zala de aur, să fixăm ceva nou în munca noastră spre progres.

Aspirațiile senine, și dorul de mai bine, încunună vrerile noastre cu succese, atunci, când suntem solidari în acțiunea ce o pornim.

La noi — fie zis într'un cias bun — cei chemați să formeze conducerea vieții românești, sunt de un gând și o părere.

Munca de căpetenie a acestora să desvolte în mai multe direcții, din cari estragem: cultura românească și bunăstarea economică.

Puterile modeste înrolate în serviciul acestor aspirații, sunt în continuă lucrare și binele ce se propovăduiește aici să va înrădăcina pretutindinea, spre folosul poporului nostru, și bucuria tuturor factorilor, cari propagă cu sinceritate și interes înaintarea noastră economică — națională.

În acest idealism realizabil avem rostul nostru de muncă luat din viața țărânului român.

Cunoscând mizeriile țărânului poți ușor să afii și mijloacele de salvare și — fiind noi strâns legați de răbdătoarea opincă, — datori suntem să ne interesăm mai intensiv de soarta acelorora, cari formează fundamentul pe care noi zidim mereu aspirațiile noastre ca neam.

Mai recent s'a pornit prin Dl *Vasile C. Ostadă* — calea pregătitoare pentru înființarea „Tovărășiei centrale“, a cărei adunare de constituire e convocată și se va ținea la 22 l. c. în Orăștie.

Și dacă toți cei chemați vor da sprinjal lor moral și material — aceasta pornire se va desvolta și — întovărășindu-ne

forțele, pe toate terenurile vom ajunge la adevărata bunăstare economică.

Despre munca ce se va desvolta în aceasta direcție voi mai avea prilej să vă scriu.

În preșara sf. Andrei corul mixt a făcut o manifestație de simpatie harnicului dirigent *Andrei Ludu*. Președintele corului, dl *Nicolae Macrea*, în potrivite cuvinte a felicitat pe dirigent, ca pe unul care muncește de 5 ani de zile cu mare zel între noi, pentru ajungerea scopului urmărit de toți cei buni ai neamului.

Duminecă în 15 l. c. s'a ținut parastas pentru marele Arhiepiscop Andrei. La sfânta liturgie a cântat corul mixt, precum și la parastas.

Pe lângă duoasele cântări funebrele, am remarcat compoziția „*Românime mult cercată*“, care par'că revarsă din acordurile ei durerea de veacuri a neamului nostru.

Cuvântarea dlui prot. *Păcurariu* a făcut foarte bună impresie.

O muncă de tot stăruitoare să continue în direcția dezvoltării culturale prin corul mixt al Românilor hunedoreni, pus sub conducerea zelosului *Andrei Ludu*, care a muncit desinteresat pentru încheierea societății române din Hunedoara într'un mănunchiu frumos și trainic.

În cei 5 ani trecuți, am câștigat prin concertele date — pe lângă partea morală — cam 2000 cor., care sumă s'a folosit în mare parte la salarisarea corpului didactic dela școala noastră confesională.

Pe lângă acest cor mai numărăm și pe cel al școlarilor, care încă prin producții reușite a contribuit la susținerea amenințatei noastre școale.

În scurtă vreme — voi continua.

Nima.

NOUȚĂȚI.

Alegeri la comitat. Mercuri, în 18 Decembrie nou, s'au făcut alegerile funcționarilor comitatensi aici în Sibiu, pe noul period de șase ani. Au fost aleși cu aclamație: Vicecomite G. Reissenberger, protonotar St. *Stroia*, prezident la sedria orfanală K. *Gottschling*, fisc comitatens Dr. A. *Böck*, prim-pretori L. *Fabritius* (Sibiu) Dr. *Victor Schuster* (Cisnădia, în locul lui V. *Schieb*), G. *Putkovski* (Norich), P. *Drăghici* (Săliște), H. *Mangesius* (Mercuria) și G. *Hanner* (Sebeșul-săseș). Asesori la sedria orfanală: St. *Henteș* (viceprezident), Dr. I. *Krall*, Fr. *Reinisch*. Vicenotari: Baron G. *Bedeus*, *Oprea Șteflea*, Dr. A. *Bruckner* și A. *Simons u. Pretori*: Dr. I. *M. Clea*, F. *Gräf*, G. *Andră*, A. *Mihaly*, S. *Klokner* și H. *Gross*. Toți au depus imediat jurământul, apoi în numele lor a mulțămii vicecomitele *Reissenberger* pentru încrederea cu care i-a onorat adunarea municipală.

Iulina s'a oprit în loc și privea la țigan, dar și țiganul privea în fața ei, cu atâta căldură și cu atâta patimă, încât Iulina simțea că nu e spre bine, pentru că ochii cei negri ca cărbunile ai țiganului o săgetau până în inimă, — dar nu putea să-și iee ochii de pe el și de pe chitara lui. O fermecase!

— „Iulino! vino încoace, vino mai iute, — o chema Toma, — pentru că am aflat pe unde să eșim din pădure, ca să nu ne întâlnim cu străinii aceia“.

Iulina plecă mehanicește, mai mult trasă de Toma, care o ținea de mână, decât de voe bună, dar fața ei era și acuma întoarsă cătră țiganul din tufiș, la care-și ținea ochii țântă. Se ridicase și țiganul în picioare și privea în urma ei. „Acum nu-l mai vedea Iulina, dar ochii și-i ținea îndreptați tot spre locul unde se afla țiganul. În sfârșit eșiră din pădure, Toma și Iulina.

(Ve urma.)

FOIȘOARĂ.

Țiganca.

— Povestire cehă. —

(Urmare).

— „Toate bune, draga mea, — îi răspunse Toma, — dar eu am o foame neună și mă doresc acasă, unde mă așteaptă ai mei cu cina“.

Iulina nu mai zise nimica. Suspina din adâncul inimei, și apoi alergă, ca să ajungă pe Toma, care era cu mulți pași înainte. Deodată spăriată prinse pe Toma de mână, și cu cealaltă mână îi arată ce se petrece în pădure, nu departe de ei. Toma privi într'acolo și se spărie și el. De partea cealaltă a râului, pe iarbă verde, la tulpina unui stejar mare, era așezată o curioasă ceată de oameni. Femeile aveau haine de cele mai mestecate culori, aveau în cap mărimi, în cari le era învălit părul, iar bărbații parcă erau îmbrăcați în catifea, cu nasturi mari albi de argint. O femeie mai bătrână se trudea să mestece ceva într-o căldare pusă la foc pe o rudă

acățată între doi arbori, iar niște fete mai tinere îi dădeau ajutor. Unii dintre bărbații tăiau lemne, unele dintre femei ciupiau penele de pe niște găini, și se certau între ele. Nu departe de foc un cal slab și prăpădit păștea earbă, iar într'un car, pe care-l tocmeau doi oameni, dormeau niște copii îmbrăcați în sdrențe.

Erau niște țigani călători, cari n'au casă și n'au locuință statornică, ci umblă din sat în sat, pribegind mai mult prin păduri. Se pricep la multe lucruri. Tocmesc căldări stricate, ciururi rupte, pustiesc șoarecii și cloțanii, vindecă vite bolnave, și fac și prorocii, din stele și din alte lucruri, ghicind viitorul celor curioși să-l știe înainte. Bărbații fac apoi și diferite producțiuni prin birturile dela sat, și care poate, mai și fură câte ceva.

Sau poate că ei nici nu fură, dar așa a eșit vorba, și tot ce pierd în sat, e pus în sarcina țiganilor, despre cari lumea crede, că nici nu umblă pentru alta din casă în casă, decât numai pentruca să spioneze, și să facă planul pe ce s'ar putea pune mâna mai ușor, așa, ca să nu vadă și să nu știe nimeni. Și mai spun oamenii despre ei, dar mai ales despre

muerile lor, că știu fermeca, așa că-ți răpesc mintea și te aduc să le faci toate, așa cum ele cer și doresc. Se zice, că cel fermecat de ele umblă cu ochii deschiși și nu vede nimica și nu aude nimica, ci stă numai așa îngândurat și buimăcit. De aceea, oamenii se feresc de țigani.

Toma începu să facă planul, cum ar putea eși din pădure cu Iulina, așa ca să nu fie observați de țigani, și acelaș lucru îl voia și Iulina. Dar deodată îi cade privirea asupra unui tufiș, care acoperea cu crengile sale apa râului. Iulina se făcu roșie la față ca floarea macului. În tufiș, pe o piatră mare, ședea un țigan tânăr, bine făcut, și-și scâldea picioarele în undele râului. Se părea că se bucură de surprinderea și temerea vădită de caro era cuprinsă Iulina, și chiar și Toma. Da grumez avea atârnată țiganul o chitară, peste ale cărei corzi îi alunecau degetele cu dibăcie. Și cum eșau tonurile din chitară, așa eșau și din gura lui, și se perdeau prin pădure. Cânta atât de frumos, și pădurea răsuna atât de plăcut la acordurile melodioase, cari se amestecau cu șopotel râului și cu fășitul frunzelor din copacii seculari!

Predică în catedrală. Duminecă la liturgie va rosti predică dl profesor seminarial Dr. A. Crăciunescu în catedrala din Sibiu.

Atac contra Monarhului. Deputatul Nagy György, interpellând Sămbătă în dietă în chestia unui incident dela granița română a zis între altele, că invazia pe teritoriul Ungariei a granițelor armatei române n'ar fi ertat să rămână nepedepsită, dar n'am speranță că vom primi satisfacție suficientă, căci aceiași mână ar trebui să subscrie acum ordinul de mobilizare, care mână a subsoris în 1849 sentința de moarte a eroilor maghiari. Această isbucnire nesocotită a consternat grozav pe premierul Wekerle, care a și întrerupt imediat pe Nagy cu cuvinte: „E totuși porcărie a vorbi astfel! Importantă! Aceasta n'o putem suferi!“ Prezidentul a îndrumat pe deputatul Nagy la ordine.

Bătăe în reichsrathul din Viena. Deputații ruteni au inscenat un scandal în ședința de luni a reichsrathului austriac. Au început să fluere, să vociferize și să bată în pulpitre. Deputatul Bacszinsky a rupt o bucată de lemn din bancă și a aruncat-o asupra prezidentului. A lovit însă pe deputatul sloven Dr. Benkovič și l-a rănit. Prezidentul a suspendat ședința. Deputații creștini-sociali s'au aruncat asupra lui Bacszinsky și l-au bătut. După redeschiderea ședinței prezidentul și-a exprimat profunda indignare pentru cele întâmplate. Deputatul Romaniuc a rugat casa de ertare în numele Rutenilor. E vorba, ca Bacszinsky să-și deponă mandatul.

Conferențele despărțământului. Dumineca viitoare la aceeași oră (5 seara), va prelege dl profesor seminarial Ioan Lupaș despre: „Triumful ideilor moderne asupra cugetării medievale“. Rugăm pe on. cetitori, ca să comunice aceasta cunoșcătorilor lor spre a fi — după putință — orientat întreg publicul sibiian.

Constantin Cretioescu, cassar la „Sebeșiana“ a decedat Marți la oarele 8½ seara, în etate de 66 ani. A fost înmormântat Joi, în 19 Decembrie la oarele 2 p. m. în cripta familiară din cimitirul bisericăi gr. or. din Sebeșul-săsesc. Odihnescă în pace!

„Revista Bistriței“ a fost pedepsită cu 280 cor. amendă în bani, pentru că nefiind foaie politică a publicat știri politice, între cari și o parte din vorbirea cu care I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Metropolitanul nostru Ioan Mejiann a deschis sirodul arhidiecezan din anul acesta.

Școala pentru economia de casă (școala de menaj), susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu“, deschide la 15 Ianuarie n. un curs de bucătărie fină. Cursul va dura dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie. Taxa lunară a acestui curs e de 80 cor. Elevele primesc locuința și întreagă întreținerea în internatul școlii. Informațiuni se pot primi dela dna Iulia Dancăș, Sibiu, Strada Baier Nr. 1. În timpul acestui curs școala primește și execută comande pe lângă prețuri convenabile.

Autorul intelectual al asasinării revoluționarilor Sarafof și Gawanoff e bănuț a fi deputatul din sobrania din Sofia, Strassimirov. Procurorul a cerut să fie estradat pentru a putea fi dat în judecată, iar sobrania l-a estradat numai decăt, pe lângă toată apărarea inculpatului, care a dat asigurarea, că nu e vinovat. La eșirea din sobrania Strassimirov a fost arestat.

Bucătărie comună în Sibiu. Sunt rugați membrii bucătăriei comune a se prezenta în deplin număr la adunarea generală, care se va ținea în sala de gimnastică a școlii de stat din strada Orezului, în 22 l. curentă la 3 oare p. m.

Erată. În foiața noastră din nr. ult. despre conferința poetului Gogu s'au străcurat unele erori de tipar, cari conturbă înțelesul. Așa coloana II. rândul 1 „Aduce exemple din literatura (nu libertatea) universală. Rândul 8 „Nu înțeleg (boerii) mișcarea lui Tudor“. Coloana III. rândul 2 „Intocmai ca el, toți urmașii și epigonii lui“. Coloana IV. rândul 7 „Pasurile celorce însătoșează (nu înaintează) după dreptate“.

Daruri de Crăciun săracilor noștri. La apelul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ pentru daruri de împărțit între săracii noștri la Nașterea Mântuitorului I. Cristos, dl prof-sor Dr. Nicolae Regman-Păunaș din Caransebeș, din incidentul sărbătorii Sf. Nicolae, dăruiește 5 cor. într-o vecinica odihnă a nenatalii și iubitelui său tată Nicolae Regman, reposit în primăvară. Dl George Citirigă, funcționar la firma Strul et comp. din Avrig dăruiește 5 cor. adunate dela bunii credincioși, lucrătorilor de pădure de sub conducerea sa.

La fondul de 20 fileri al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ au mai dăruit: Ioan Giurea, paroh în Colun, soția sa Elena n. Mosora și copiii lor Cornelia și Octavian, în total 1 cor., Izidor Marcovici, cul. tip. 20 fileri, I. M. 1 cor., oaspeții dela botezul fiului lui Scarlat Ilieș, sod. compactor, numit Nicolae 2 cor., Ioan Oncescu, not. emer., Sebeșul-săs., 1 cor. și Vic. Tordășianu 10 fileri.

Hoții îndrăsneți. Dintr'un muzeu american au fost furate patru tablouri, cari reprezentau o valoare de un sfert de milion. Hoții, cari au pus mâna pe ele, n'au intrat în muzeu pe ușe, cari erau provăzute cu sonerii și imediat puteau să deie de veste celor interesați, că au intrat oameni nechemați în muzeu, ci prin acoperiș, și pe acolo au și eșit. Un tablou, fiind prea mare, nu l'au putut scoate prin acoperiș, și de năcăz l'au tăiat tot în bucățele mici.

Marele filosof Kant își doarme somnul de veci în capela din partea de meazănoapte a domului din Königsberg. Primăria orașului a luat acum hotărîrea, se mure de aci rămășițele pământești ale marelui cugetător în cripta princiară a domului. Tot odată a incredințat pe profesorul Kauer se facă un monument lui Kant, în preț de 5000 mărci.

Cel mai nobil cadou de Crăciun e asigurarea vieții, făcută în favorul familiei noastre, după cum o recomandă reprezentantul din Sibiu al societății de asigurare „Assicurazione Generali“, domnul Tart. Nendvich, după diferitele modalități. (3—3)

„Gazeta de Duminecă“, ce apare la Șimleul-Silvaniei de 4 ani, va introduce mari înnoiri în redactarea și administrarea sa, cu începutul anului viitor. Conducătorii acestui ziar, dnii Dr. Dionisie Stoița șefredactor, Ioan P. Lazar, proprietar și Dr. Victor Deleu, redactor responsabil, intenționează a face din el, nu numai un organ politic după cerințele timpului de azi, ci și o gazetă culturală, în senzul adevărat al cuvântului, atât pentru poporul de rând, cât și pentru cărturarii români.

„Gazeta de Duminecă“ are un însemnat număr de colaboratori regulați, pe cari îi rebonifică. Primește însă colaborarea tuturor bărbaților și tinerilor de pană, doritori de a contribui la propășirea neamului. Toți aceștia, precum și cei-ce doresc a fi corespondenți ai gazetei, atât dela noi din țară, cât și din alte părți locuite de Români, sunt rogați a se însinua cât mai îngrabă șefredactorului gazetei, în Șimleu (Szilagy-somlyó). Intențiunea proprietarului este, de a rebonifica pe toți colaboratorii și corespondenții. Acest lucru însă nu este cu putință deocamdată. De aceea pentru început administrația „Gazetei de Duminecă“ va sorti între toți colaboratorii și corespondenții, cari se vor însinua și vor colabora regulat, premii în bani, în sumă de 500 cor. Gazeta se va estinde regulat pe 12 pagini și cu toate acestea abonamentul va rămânea tot cel vechiu și anume: 6 cor. pe un an, 3 pe un jumătate de an și 1.50 pe un sfert de an. Pentru România 14 lei pe an. Toate abonamentele se plătesc înainte. Administrația „Gazetei de Duminecă“ sortește între abonații săi 417 premii în valoare de 1109 coroane.

Între aceste premii sunt (pentru țărani) două vișete de Șvi era (Pinzgau) în preț de 400 cor. precum și cărți prețioase în valoare de 710 cor. Între cărți sunt: *Cartea de Aur*, (4 exemplare à 40 cor.), *Istoria literaturii române*, a dlui Iurca, (20 cor.) *Poeziile lui Gogu*, *Romanele dnei Sofia Nădejde* (Robia banului, Patimi, Parinții și copii) precum și alte opere din editura „Lucăfărului“, a librăriei Alcașay, Ciurcu, etc. Lista completă a premiilor se va publica în curând în „Gazeta de Duminecă“. Abonamentele se trimit la Administrația „Gazetei de Duminecă“, în Szilagy-somlyó. La cerere se trimit ori cui lista completă a premiilor, precum și număr de probă.

Știri din România. În București s'a înființat o școală de bucătărie, care-și începe activitatea la 15 Decembrie v. sub conducerea doamnei *Aurelia Pipoș*. Vor fi eleve interne (orfane) și externe. Se va

da deosebită atențiune bucătăriei românești, dar se va învăța și croitoria, spălătoria, și alte lucruri necesare unei bune economie. Scopul școlii este a crește servitoare bune și credincioase.

— Societatea „Pânea zilnică“ a fost inaugurată în zile trecute în București. E pusă sub patronajul Majestății Săe, Regina Elisaveta, care a fost de față și la inaugurare și care a dat inițiativa înființării societății. Scopul este provăderea celor de tot lipsiți cu pâine trebuincioasă. Societatea e condusă de un comitet de dame.

— Eri, Joi, fiind ziua onctivă a Țărului, s'a oficiat serviciu divin Ortodox în Căminul Creștinilor din București, iar în seara a avut loc o recepție la legația Rusiei.

— La biblioteca Academiei Române au fost consultate în cursul lunii Noemvrie 1840 cărți tipărite, 267 manuscrise, 2366 documente și 216 cărți vechi.

— Banca Națională Română din București, precum se anunță, va scădea scontul peste câteva zile cu 1%.

Cărți și reviste.

„**Călimbadiu de Cluj**“. În biblioteca despărțământului Cluj a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, a apărut numărul 15, *Călimbadiu de Cluj*, pe anul vișet 1908. Prețul 20 fileri. Pe lângă partea calendaristică, are și o parte literară bine îngrijită și mai multe ilustrațiuni.

„**Amicul Tinerimei**“, revistă pentru tinerimea școlară anul V, numărul 5. Are un cuprins bogat și variat. Director I. Moisil, în București. Apare de două ori pe lună. Abonamentul face 5 coroane la an. Abonamente se fac la „Minerva“ institut de arte grafice, București, Bulevardul Academiei, numărul 3.

„**Biserica ortodoxă română**“, numărul 8, pe Noemvrie, a apărut cu următorul cuprins: Răspuns broșurei intitulată „Biserica dominantă în România și răscolul țărănesc“. Acte oficiale. Despre întemeierea sfinte biserici. Ciprian. Legumele la Evrei. Respectul și fanatismul ludeilor pentru sf. Scriptură. Hrisostom, ca învățător al adevărurilor bisericeii. Programă Seminarilor. Virtuțile cardinale. Evangelia, sau viața și învățătură dlui nostru Iisus Cristos. Raport. Catagrafia bisericilor Bucureștilor. Bibliografie. Donațiuni. București. Imprimăria cărților bisericăști. Abonamentul 12 lei la an.

Fabule de George Ranetti, „Biblioteca pentru toți“ Nr. 303, preț 30 bani. Fără nici o îndoială, dl Ranetti este poetul nostru care, mănuește cu mai multă îndemănare satira. Aci glumește, aci mușcător, întotdeauna vesel, dl Ranetti se bucură de o mare popularitate și mai ales fabulele d-sale în versuri fac deliciul cetitorilor celor mai pretențioși. Poetul și a adunat în noul volum al „Bibliotecii pentru toți“ inspirațiile sale cele mai frumoase. Se va răde mult, și multe din fabulele dlui George Ranetti vor fi în curând pe toate buzăle. Volumul se găsește în toate librăriile. A se cere printr'o carte poștală catalogul complet al „Bibliotecii pentru toți“ care cuprinde, principalele opere din scriitorii noștri și străini.

Din public.†)

Mulțămită publică.

În scopul construirii unei temple nouă, și al zgrăvirii ei, la biserica română gr. or. din Galați lângă Făgăraș, subsemnatul paroh am întreprins o colecție la credincioșii gălățeni emigrați în America de nord.

Rezultatul a fost îmbucurător, căci dl Ioan Blagă, măstru rotar din Galați, în conțelegere frățască cu ceilalți iubii gălățeni din America, a trimis episcopiei parohiale suma de 916 cor. iară credinciosul gălățean Nicolae Sepi, a trimis subsemnatului paroh suma de 121 cor. la oaltă așadară 1037 cor.

Au contribuit din Jungstov-Olio cu câte 4 dolari 50 centime: Ioan Blagă, Ioan Sorea, Nicolae Stănișcuța George Blagă, George Gridean, Ana N. Bogdan, George Visea Cișmaș, Nicolae Băltean, Ioan P. Lazar, Petru P. Lazar, George Pascu n. Tecuș, George G. Dan, Nicolae Valandorfan, Nicolae Drăgiciu, George Simion Dan Ioan G. Dan, Ioan Alitie Mărhao, George Parfirie, Ioan Parfirie, Ioan M. Băghişan, Nicolae Alexandru, George I.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspundera.

Totoiu, Ioan Chirilă născut din Hirea, Nicolae Cișmaș din Șona născut Galați, Ioan Nicolae, Totoiu Comșa, Nicolae G. Comșa, Ioan P. Albu, Petru Cișmaș, și Nicolae Filip, Nicolae Cișmaș și Nicolae Filip, iar Nicolae Cișmaș din Șona născut Galați pentru mama sa Rafira G. Filip, care trăește în Galați a dăruit 1 dol. toți din Galați; suma totală 136 dolari.

Au contribuit din Savnee-Olio cu câte 4 dolari: Petru Sașu, Zahiu Rohan, Alex. Aron, George Aron și Nic. Savu, toți din Galați, Nicolae Șandru, d'n Cincumare, Ioan Păcurariu, din Bruin și Nicolae Purdu, din Rucăr, câte 50 centime, suma totală 21 dolari 50 centime.

Au contribuit din Zanesville-Olio cu câte 2 dolari: Dumitru Marhao și Nicolae Cășcuț, cu câte 1 dolar 50 centime: George Cășcuț și Nicolae Rohan, toți din Galați, cu câte 1 dolar: Ioan Marhao, din Galați și I. Girard, din Cluj, cu câte 50 centime, P. Bruda, din Galați, câte 25 centime, Petru Cășcuț, din Galați, câte 25 centime, Petru Tădăcel, Ioan Băcilă, din Bruin, Nicolae Feriu, din Feldioara, din Bruin, Nicolae Bruiu și Ioan Milea, din Băcilă, din Cluj, suma totală de 12 dol. 50 cen.

Au contribuit din Girard-Olio cu câte 2 dolari 50 cen., Ioan Păcurariu, din Galați, cu câte 2 dolari Martin Alzner, din Cluj, cu câte 1 dolar 50 cen. Afentie Bretia, din Agărbicio, cu câte 1 dol. Keleian George, din Căștia, George Giora, timar din Făgăraș, Zahiu Sărbu, din Făgăraș, cu câte 50 centime George Hometiu, din Felciu (Bistrița), Nicolae Dopao, Simeon Lupsa, Avram Radu, Ioan Reftea, toți din Sebeșul-săsesc, Ioan Timariu, din Pianul-de-jos și Nicolae Trifu, din Agărbicio, cu câte 25 centime Mihail Gerbea, din Cârna, Petru Grof, din Orăștie, Vasile Guția, Ilie Guția, din Șona-mare, Mihail Carafa, din Rodna-veche, Leon Soucea, din Macat și Avram Radu, din Sebeșul-săsesc, suma 15 dol. 75 centime.

Au contribuit din Erie-Pa cu 2 dolari Nicolae Sepi (Galați) și cu 10—15 centime mai mulți din diferite comune, publicați în „Foaia Poporului“, suma 121 coroane.

S'a făcut o colecție în scopul zgrăvirii și între credincioșii gălățeni de aici, la care a contribuit Nicolau Aron paroh cu 5 coroane, Traian Păcălb, inv. cu 1 coroană, Petru Schiopu, primar cu 1 cor., iară ceilalți cu sume mai mici dela 10—40 fileri al cărei rezultat a fost 30 cor.

Fruntașul parohian Gligore Aron singur din al său a pus la dispozițiunea episcopiei parohiale suma de 300 cor., cu care s'a procurat un prapore mare.

Asemenea evlaviosul parohian Ioan Florea construiește un iconostas în valoare de 120 cor. Iar Iosif Păcurariu din Făgăraș face icoana maicei Domnului la altar cu 40 cor. Taturor acestor credincioși li-se aduce mulțămită publică. Dumnez-u să le răsplătească cu bine pentru darul prestat într-o înmășetare a casei Sale.

Galați, 10 Octomvrie 1907 n.
Ni olae Aron
paroh gr. or.

Poșta redacției.

Dnii A. B. în P. Răspunsul trimis nu se poate publica. Pentru cele publicate sub linie, la foia, nu trebuie să se supere nime. Sunt idei libere, pentru cari nu se admite polemici, ori discuție.

Teatru.

Sămbătă: În beneficiul dlui Viebach, drama Brand, de Ibsen.

Lipsă de sânge

și slăbirea descurajatoare și moliciunea produsă prin aceasta o înfrână repede de minune Emulsiunea lui SCOTT. Renumele cel bun, care și-l-a câștigat Emulsiunea lui Scott ca mijloc sigur contra

3 (276) 3—5

lipsei de sânge

se bazează pe aceea, că numai cele mai fine ingrediente se folosesc, cari se cumpără pe bani și cari sunt supuse unei experiențe îndelungate, și pe aceea, că aceiași prin unicul fel de experiență alui SCOTT sunt prelucrate într-o cremă gustosă și absolut mistuitoare. Rezultatul este un producte un preț nutritor nefăcut.

Veritabil numai
cu această marcă
— Pescarul — ca
semn de garanție
al experientelor
lui SCOTT.

Nr. 160/1907.

[351] 2-3

CONCURS

Pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Hațegului, pe baza dispozițiilor statutului organic și a regulamentului pentru procedură la alegerea de protopresbiter, prin această conform ordinului Preavenatului Consistor arhidiececan dno 12 Noemvrie a. c. nr. 12074 Plen. se scrie concurs cu termen de 30 de zile computate dela prima zi ce urmează după publicarea acestui concurs în „Telegraful Român“.

Fiitorul protopresbiter va fi totodată și paroh în locul central al tractului, adică în parohia din orașul Hațeg unde va avea să și ca-telezeze.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Venitele parohiei centrale de clasa I. din Hațeg, statorite în coala B. pentru înregistrarea venitelor preoțești dela stat.

2. Venitele protopresbiterale, anume: a) cota din fondurile arhidiececane întregită cu adausul din casa parohiale din tract.

3. Taxele ce încurg pentru vizitarea comunelor din tract și pentru alte funcțiuni speciale.

Concurenții au se documenteze calificatiunea prescisa în concludul congresului nr. 111 din 1888, iar concursul or instruite cu toate documentele necesare să le înainteze la Preavenatul Consistor arhidiececan în termenul sus indicat, alăturând la documente și o tabelă de calificatiune, după rubricile indicate în provocatul regulament congresual din 1888, §. 12.

Concursul intrate după expirarea termenului de concurs nu se vor lua în considerare.

Din ședința comitetului protopresbiter al tractului Hațeg ținută la 30 Noemvrie 1907.

Hațeg, la 30 Noemvrie 1907.

Avram P. Păcurariu
administ. protopresbiteral.

Nicolae Sânzian
notar.

[350] 2-3.

Aviz de licitare.

Bunul fundațiunii Baronului Carl Bruckenthal, administrat din partea presbiteriului evang. A. B. din Sibiu, situat pe hotarul comunelor Bethlen Szt. Miklós și Căpâlna în comitatul Târnavei-mici, lângă halta Bethlen Szt. Miklós în depărtare numai de 1/2 oară dela stațiunea Șona, comasat și cu o extindere de preste 2000 jugăre (a 1600□) la care aparține clădiri vaste pentru economie și locuință, o moară cu patru scaune, dreptul de târg și

de vânat, se va da în arândă pe calea licitațiunii orale, și pe lângă primirea și de oferte, cu prețul de strigare de 24.000 cor. Bunul se exarândează eventual și în două părți, dintre care partea din jos va consta din castel, curtea domnească și pământurile până inclusive râtul biróvölgy, al cărui preț de strigare va fi 21.120 cor. iar partea din sus care se extind până la granița bunului și coșta din pășuni și arături, va avea un preț de strigare de 528 cor.

Licitația se începe la 15 Ianuarie 1908 înainte de prânz la 10 ore în sala de ședințe a presbiterului evang. A. B. în Sibiu (Huetplatz Nr. 1) și până la 9 oare din aceeași zi, se vor primi la cassa bisericeii evanghelice de acolo și oferte în scris, înbrate în regulă, sigilate și provăzute cu vadiul de 1400 cor. event. 2112 cor. și resp. 528 cor.

Vadiul e a se depune în bani gata, ori în libele de depunere sau scrisuri fonciare a vreunui institut de credit din Sibiu, ori în fine în hârtii de valoare recunoscute de stat ca apte de a servi ca cauțiuni, cari se vor accepta ca cauțiuni, până la 2/3 din valoarea lor după curs.

Presbiterul își rezervă dreptul de a alege liber între ofertele ce i se vor face, event. de a scrie licitațiune nouă sau de a da bunul întreg sau cele două părți ale lui în arândă, din mână liberă și fără a mai scrie licitațiune nouă.

Periodul nou de arândă se începe la 1 Noemvrie 1908 și se încheie cu 31 Octomvrie 1920.

Condițiile ulterioare se pot afla dela administratorul Iohan Iekel în Bethlen Szt. Miklós, sau în cancelaria directorului bunului Dr. Ludwig Kirchgatter, aici în Sibiu (Pământul mic Nr. 11) sau în fine în cancelaria presbiterului ev. A. B. (Huetplatz 1) în oarele de cancelarie.

Sibiu, la 12 Decemvrie 1907.

Presbiteriul evangelic: A. B.

VASILIE BANN

SIBIIU

str. Ocnei 7 — str. Faurului 16

în casa sa proprie „La Cizma roșie“ cel mai mare

depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comandele se trimit recomandate, la caz de nu corăspund, se primesc îndărăpt în schimb. [90] 36—

La 7 Expoziții publice cele dintâi premii!

Veritabil numai cu

Șoșoni, slippers
Galoși
de Petersburg.

Singurii contrahenți:

Messtorff Behn & Co.
Viena I.

Vânzare în detail în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte, mode și articole de cauciuc.

(322) 5-6

„ALBINA“, institut de credit și economii
în Sibiu

primește depuneri spre fructificare noi:

1. Cu 4% sub 2000 cor., și peste 2000 cor. fără abdicere.
2. Cu 4 1/2% dela 2000 cor. în sus cu abdicere de 3 luni.
3. Cu 5% dela 2000 cor. în sus cu abdicere de 6 luni.

Interesele le capitalizează semestral.

Contribuțiunea de 10% dela interese o plătește institutul.
(308) 15-16

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Steinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procură în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 54— Sibiu — Nagyszeben.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

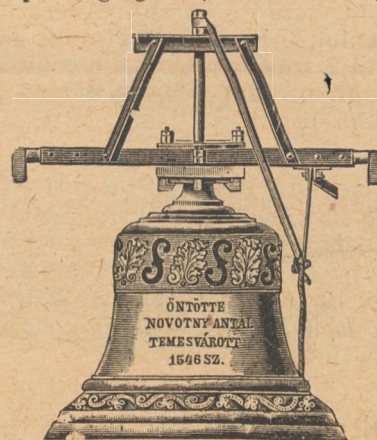
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (146) 6-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Pentru economi!

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și cailor. Vacile dau prin întrebuițarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însămnătate este pentru oricare econom a întrebuițarea acest prav de îngrășare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adică prețul vitelor, porcilor și cailor. Prețul 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuițarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sufer mult de mănăcimea păduchilor, prin care mănăcime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, ba chiar slăbesc, încât în loc de a li se ridica prețul, chiar perd din valoare. Fiecare ecom om să întrebuițeze această unsoare. Prețul 20 și 40 fil.

Extracte pentru prepararea rumului și diferitelor liqueruri. Cine voește a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuițeze aceste extracte. Prețul pentru a prepară 1 litră st. 40 fileri. Tot atâta și pentru rachiu de prune, drojii, slivoviță, borovicka și altele.

Thea foarte fină și bună. Prețul 1 pachet 20 fil., 1 kg. 3 și 4 cor.

Syrup de zmeură. Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahar rafinat. 1 kg. i cor. 20 fil.

Tinctură contra picioarelor și mânilor înghețate. 70 fileri.

Tinctură contra bătăturilor (ochi de găină). 70 fileri.

Cereți preț-courantul cel mare și-l primiți gratuit.

Toate acestea se capătă la:

Cornel Demeter

apotecar în Szászváros, piața școalei Nr. 37.

[95] 34-52